dr hab. Aleksandra Kubas-Kruk prof. AMKL
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna – wokalistyka

Wrocław, 10.09.2025 r.

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne doktor Ewie Tracz

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, pismo przewodniczącego Rady do spraw nadawania stopni, prof. dr hab. Marka Nosala. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024. Poz. 1571) oraz § 2 ust. 5 Uchwały Senatu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 11 czerwca 2019 roku w sprawie *określenia sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego* (tekst jednolity z dnia 20 kwietnia 2022 ze zmianami).

Informacja o powołaniu mojej osoby do komisji habilitacyjnej jako recenzenta została skierowana do mnie drogą pocztową przez pana prof. dr hab. Marka Nosala – przewodniczącego Rady do spraw nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Do wiadomości została załączona uchwała Rady do spraw nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 18 marca 2025 roku oraz została udostępniona wymagana dokumentacja habilitantki.

Dostarczone dokumenty:

- Uchwała Rady do spraw nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 18.03.2025 r. w sprawie wyznaczenia członków komisji habilitacyjnej

- Pismo Rady do spraw nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, informujące, że powierzono mi funkcję recenzenta w postępowaniu w sprawie o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne. Pismo sygnowane jest nazwiskiem przewodniczącego Rady do spraw nadania stopni prof. dr hab. Marka Nosala.

Podstawowe dane o habilitantce

Dr Ewa Tracz jest absolwentką Accademia Teatro alla Scala w Mediolanie, a także studiów magisterskich oraz doktoranckich Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie śpiewu solowego prof. Ewy Biegas. Uczestniczyła w Programie Kształcenia Młodych Talentów - Akademia Operowa przy Teatrze Wielkim Operze Narodowej w Warszawie. Obecnie pracuje jako pedagog śpiewu na Wydziale Wokalno - Aktorskim w macierzystej uczelni w Katowicach. Jest laureatką konkursów międzynarodowych m.in.: I Nagrody w kategorii głosów żeńskich na XV Konkursie Sztuki Wokalnej im. Ady Sari w Nowym Sączu (2013), II Nagrody na IX Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Klaudii Taev (2015), II Nagrody na V Konkursie Wokalnym im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy (2015), II Nagrody na IX Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Stanisława Moniuszki (2016), I Nagrody na Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (2018). Na scenie Opery Wrocławskiej wystąpiła w następujących rolach: Giovanna d'Arco w operze *Giovanna d'Arco* G. Verdiego (2014), Hrabina w operze *Wesele Figara* (2014), Pierwsza Dama w operze *Czarodziejski flet* (2015), Fiordiligi w operze *Cosi fan tutte* W. A. Mozarta (2015), Marianna w operze *Kawaler srebrnej róży* R. Straussa (2014) oraz Ksenia w operze *Borys Godunow* M. Musorgskiego (2015). Na deskach mediolańskiej La Scali debiutowała partią Konstancji w operze *Uprowadzenie z Seraju* W. A. Mozarta (2016), partią matki Gertrudy w operze *Jaś i Małgosia*

E. Humperdincka (2017) oraz partią Anny w operze *Nabucco* G.Verdiego (2017). Na deskach Teatru Wielkiego Opery Narodowej w Warszawie debiutowała partią Micaeli w operze *Carmen* (2018) oraz Ulany w operze *Manru* I. J. Paderewskiego (2018). Wystąpiła w partii Roksany w operze *Król Roger* K. Szymanowskiego (2022) w Operze na Zamku w Szczecinie, za którą została uhonorowana tytułem – Najlepszej śpiewaczki roku 2023 w XVII Edycji Teatralnych Nagród Muzycznych im. J. Kiepury. Wcieliła się w rolę Musetty w operze *Cyganeria* (2022) wystawionej w Hyogo Performing Art Center. W ramach Międzynarodowego Festiwalu Kraków Opera Rara miała szansę zaprezentować się jako Elektra w operze *Idomeneo* W. A. Mozarta (2024). Podczas tournee po Holandii wraz z Sinfonia Rotterdam Orchestra pod batutą Conrada van Alphen oraz grupą tancerzy Conny Janssen Dancer zaprezentowała III Symfonię H. M. Góreckiego (2025).

Ocena autoreferatu

Dr Ewa Tracz przedstawia w autoreferacie swoje osiągnięcia w uporządkowany sposób. Na początku znajdują się informacje o wykształceniu, posiadanych dyplomach i stopniach naukowych oraz dotychczasowym zatrudnieniu. Kolejno, habilitantka powołując się na art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, prezentuje osiągnięcie artystyczne – Płytę DVD Ignacy Jan Paderewski - *Manru*. W dalszej części autoreferatu artystka przytacza fragmenty recenzji oraz opisuje okoliczności otrzymania roli Ulany. Kolejno w szczegółowy sposób opisuje przebieg swojej edukacji muzycznej, uwzględniając studia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie śpiewu solowego prof. Ewy Biegas. Następnie habilitantka opisuje przebieg swojej kariery scenicznej przybliżając najważniejsze wydarzenia muzyczne i produkcje operowe, w których brała udział, począwszy od pracy w Operze Wrocławskiej poprzez naukę w studio operowym Accademia Teatro alla Scala, kończąc na współpracy z Teatrem Wielkim Operą Narodową oraz Warszawską Operą Kameralną. W kolejnej części autoreferatu dr Ewa Tracz opisuje swoją bogatą działalność koncertową - najpierw symfoniczną, a następnie kameralną. Autoreferat kończy opis działalności pedagogicznej habilitantki, który uwzględnia wykaz nagród zdobytych przez jej studentki.

Autoreferat dr Ewy Tracz jest napisany bardzo dobrze pod względem językowym i stylistycznym, a jego układ jest logiczny i czytelny.

Oryginalne osiągnięcie

Wskazane osiągnięcie artystyczne to zarejestrowany spektakl Teatru Wielkiego Opery Narodowej w Warszawie – *Manru* Ignacego Jana Paderewskiego. Orkiestrę i chór Teatru Wielkiego poprowadził Grzegorz Nowak, a w obsadzie znaleźli się:

Manru – Peter Berger
Ulana – Ewa Tracz
Jadwiga – Anna Lubańska
Urok – Mikołaj Zalasiński
Oros – Dariusz Machej
Aza – Monika Ledzion-Porczyńska
Jagu – Łukasz Goliński
Cygan – Maciej Ufniak
Skrzypek – Stanisław Tomanek

Spektakl został wyreżyserowany przez Marka Weissa. Scenografię i kostiumy przygotował Kaspar Glarner, choreografię Izadora Weiss, a reżyserii świateł podjął się Maciej Igielski. Chór został przygotowany przez Mirosława Janowskiego, natomiast chór dziecięcy przez Danutę Chmurską.

Manru Ignacego Jana Paderewskiego to jedyna opera napisana przez kompozytora. Mimo, że fabuła dzieła oparta jest na powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego *Chata za wsią* oryginalnie zostało ono napisane w języku niemieckim (twórcą libretta był Alfred Nossig) dla teatru w Dreźnie, a dopiero parę dni później odbyła się jego polska premiera we Lwowie. *Manru* odnosząc wówczas wielki sukces wystawione zostało jeszcze w kilku ważnych teatrach europejskich, a co znamienne, 14 lutego 1902 roku opera ta zaprezentowana została w nowojorskiej Metropolitan Opera. Jak pisze habilitantka: „historia *Manru* opowiada o tragicznej miłości góralki Ulany i cygana Manru, skonfrontowanej z nietolerancją oraz ścieraniem się różnych kultur. Przy tworzeniu opery jednym z głównych celów kompozytora było oświecenie społeczeństwa skoncentrowanego wyłącznie na własnej tożsamości i krytyka ksenofobii. Mimo upływu czasu problematyka dzieła pozostaje aktualna dzięki swojemu uniwersalizmowi i mocnemu przekazowi."

Partia Ulany jest ogromnym wyzwaniem zarówno wokalnym, jak i aktorskim. Posiada wiele dramatycznych momentów, w których istnieje ryzyko forsowania głosu. Pani doktor Ewa Tracz poradziła sobie z wymaganiami partii wzorowo. Doskonale słyszalna w dramatycznych scenach, nigdy nie forsowała swojego głosu, a w scenach lirycznych wzruszała słodyczą i nośnością w dynamice *piano* (np. w Kołysance Ulany w drugim akcie). Jej głos był w każdym momencie bardzo dobrze słyszalny, mimo, że faktura orkiestry była niezwykle gęsta. Na wielkie uznanie zasługuje nieskazitelna dykcja śpiewaczki oraz piękne frazowanie. Wykorzystując całą paletę emocji stworzyła przejmującą i wzruszającą postać młodej dziewczyny walczącej o swoją miłość. Wspaniały kunszt Pani dr Ewy Tracz sprawił, że w każdym momencie całkowicie zaangażowana była w swoją postać, ukazując całą gamę najróżniejszych emocji w głosie. Na uwagę zasługuje również precyzyjna i pewna intonacja, realizowana w nieoczywistej harmonii Paderewskiego. Wszystkie te aspekty sprawiają, że kreacja habilitantki wzrusza i zapada głęboko w pamięć.

Ocena osiągnięć artystycznych

Podczas ostatniego roku studiów w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach dr Ewa Tracz otrzymała propozycję współpracy z Operą Wrocławską. W latach 2013-2016 wykreowała na scenie tego teatru wiele partii np. Hrabinę w *Weselu Figara*, Fiordiligi w *Cosi fan tutte*, Pierwszą Damę w *Czarodziejskim flecie*, czy tytułową rolę w operze *Giovanna d'Arco*. W tym czasie została laureatką II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Stanisława Moniuszki w Warszawie, II nagrody na Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Klaudii Taev (Estonia). W latach 2016-2018 studiowała w Accademia Teatro alla Scala, gdzie brała udział w przedstawieniach i koncertach organizowanych przez Akademię. Zaśpiewała wówczas m.in. partię Konstancji z *Uprowadzenia z Seraju*, odbyła tournée po Chile, wystąpiła w Operze w Hamburgu, czy w Theatre du Chatelet w Paryżu. Po powrocie do Polski w 2018 roku dr Ewa Tracz wykreowała partię Ulany z opery *Manru* oraz Micaeli z opery *Carmen* w Teatrze Wielkim Operze Narodowej w Warszawie. Z Warszawską Operą Kameralną wyjechała na tournée po Japonii jako Hrabina w *Weselu Figara*. Za rolę Roksany w operze *Król Roger* (Opera na Zamku w Szczecinie) habilitantka została uhonorowana Teatralną Nagrodą Muzyczną im. Jana Kiepury w kategorii Najlepsza śpiewaczka. Ponadto rozpoczęła współpracę z Operą Bałtycką, występowała w Cagliari oraz w Hyogo Performing Arts Centre w Japonii. Na uwagę zasługuje również działalność

koncertowa dr Ewy Tracz. Z najważniejszych dokonań można wymienić występy na Międzynarodowym Festiwalu Opera Rara (2024), wielokrotne występy w sali NOSPR w Katowicach, jak również występ na festiwalu OSPA w Hiszpanii oraz w Concertgebouw w Amsterdamie (Stabat Mater Karola Szymanowskiego). Ważne miejsce w działalności artystycznej habilitantki zajmują również recitale z liryką wokalną. Z najważniejszych koncertów należy wymienić występy w Teatrze Wielkim Operze Narodowej w Warszawie, Teatro alla Scala w Mediolanie, oraz Theatre du Chatelet w Paryżu.

Niewątpliwie należy stwierdzić, że dr Ewa Tracz jest artystką bardzo aktywną, stale poszerzającą swój repertuar i nie bojącą się nowych wyzwań. W trakcie swojej dotychczasowej kariery artystycznej wystąpiła na wielu scenach operowych w Polsce i na świecie. Oprócz muzyki operowej, która zajmuje w repertuarze habilitantki ważne miejsce, artystka wykonuje również utwory oratoryjno-kantatowe, a także pieśni. Jej osiągnięcia artystyczne w mojej ocenie zasługują na wielkie uznanie.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących sztukę

Pani dr Ewa Tracz jest pedagogiem śpiewu w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach od 2015 roku. Początkowo zatrudniona była jako asystentka, a od 2019 roku pracuje na stanowisku adiunkta. W ciągu ostatnich lat pracy dydaktycznej habilitantka może pochwalić się licznymi sukcesami swoich studentów na takich konkursach jak: Turniej Polskich Akademii Muzycznych im. Romualda Tesarowicza w Łodzi, Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Mikulasa Schneidera-Trnavsk'ego w Trnawie, Międzynarodowy Konkurs Wokalny Iuventus Canti im. Imricha Godina we Vrablach, Międzynarodowy Konkurs Solowej Wokalistyki Sakralnej Ars et Gloria w Katowicach, Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Antonina Dvoraka w Karlowych Warach.

Pani dr Ewa Tracz zajmuje się pedagogiką wokalną z wielkim zaangażowaniem. W mojej ocenie osiągnięcia dydaktyczne habilitantki, mimo jeszcze dość krótkiego stażu pedagogicznego, są spore i zasługują na uznanie.

Konkluzja

Od wielu lat mam przyjemność obserwowania rozwoju wokalnego i artystycznego Pani dr Ewy Tracz, i z całą pewnością mogę stwierdzić, iż należy ona do grona wybitnie utalentowanych i doświadczonych artystów. Jest śpiewaczką cały czas rozwijającą się i stale poszerzającą swój repertuar. Podczas swojej kariery artystycznej wystąpiła na scenach wielu teatrów operowych i estradach sal koncertowych zarówno w Polsce, jak i za granicą. Dzięki wieloletniej pracy na scenie opanowała bogaty i różnorodny repertuar. Wykazuje się także aktywną działalnością pedagogiczną, uwieńczoną wieloma sukcesami. Przedstawiona dokumentacja habilitantki potwierdza jej znaczący wkład w rozwój wokalistyki i stanowi podstawę do ubiegania się o przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne. Dorobek artystyczny spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

Osiągnięcia Pani dr Ewy Tracz przyjmuję.

Aleksandra Kubas-Kuh